

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု၊ စားသုံးမှုနှင့် တင်သွင်းမှုအခြေအနေ

နိဒါန်း

၁။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကြက်သွန်နီကို ဒုတိယအများဆုံး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ပြည်တွင်းစားသုံးမှုမှ ပိုလျှံမှုရှိသည့် ပမာဏကို ပြည်ပသို့တင်ပို့လျက်ရှိသည်။ သက်သတ်လွတ် စားသုံးသူ (Vegetarians) များပြားသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ကြက်သွန်နီသည် အဓိက အခြေခံစားသောက်ကုန် တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကြက်သွန်နီမပါသော ဟင်းလျာသည် အရောင်အဆင်းနှင့် အရသာ ပြည့်စုံမှုမရှိဟု ဆိုကြသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးသမိုင်းတွင် ၁၉၈၀၊ ၁၉၉၈ နှင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်များ၌ ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ကြက်သွန်နီပြတ်လပ်၍ ဈေးနှုန်းတက်ကျပြောင်းလဲခြင်းများက အစိုးရအဖွဲ့များ ပြုတ်ကျခဲ့ရသောဖြစ်စဉ်များ၌ အကြောင်းအရင်း တစ်ရပ်အဖြစ် ပါဝင်လျက်ရှိကြောင်း သုတေသီအချို့က ဖော်ပြကြသည်။ BJP ပါတီဦးဆောင်သည့် အစိုးရသည် ကြက်သွန်နီအား အရေးကြီးကုန်စည်များအက်ဥပဒေအရ ထိန်းချုပ်ကန့်သတ်သည့် ကုန်စည်အဖြစ် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လတွင် ပြန်လည်ဖြေလျှော့မှုပြုခဲ့သည်။

စိုက်ပျိုးရာသီကာလ

၂။ သိပ္ပံအမည် *Allium cepa* L. ဟုခေါ်ဆိုသည့် ကြက်သွန်နီ (Onion) သည် အပူအအေးမျှတသည့် ရာသီဥတုကို နှစ်သက်သော သီးနှံအမျိုးအစား ဖြစ်သော်လည်း ရေမြေရာသီကိုလိုက်၍ အပူပိုင်းဇုန်နှင့် သမပိုင်းဇုန်တို့အထိ ကျယ်ပြန့်စွာ စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်ပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ကြက်သွန်နီစိုက်ပျိုးရာသီကာလမှာ ဇူလိုင်လတွင် စတင်၍ နောက်နှစ် ဇွန်လ၌ ကုန်ဆုံးခြင်းဖြစ်ပြီး သာမန်အားဖြင့် မိုးသီးနှံ (Kharif crop) စိုက်ပျိုးမှုနှင့် ဆောင်းသီးနှံ (Rabi crop) စိုက်ပျိုးမှုဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်သည်။ ဆောင်းသီးနှံ၌ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုက ကြက်သွန်နီ စိုက်ဧကနှင့် အထွက်ပမာဏ ပိုမိုများပြားသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှရေချိန် ၆၅၀ - ၇၅၀ မီလီမီတာ ရရှိသည့် ဒေသများတွင် မိုးကြက်သွန်နီအား မေ၊ ဇွန်လများ၌ စတင်စိုက်ပျိုးပြီး အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာလများတွင် ရိတ်သိမ်းကြကြောင်း၊ ဆောင်းကြက်သွန်နီကို အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာလများ၌ စတင်စိုက်ပျိုးလျက် မတ်၊ ဧပြီ ကာလခန့်တွင် ရိတ်သိမ်းလေ့ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ သို့ရာတွင် ဒေသအလိုက် ရာသီဥတုနှင့် ရေမြေအနေအထားပေါ် မူတည်၍ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့်ကာလ ကွဲပြားမှုရှိသည်ကို အောက်ဖော်ပြပါ ဇယားအတိုင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

ဇယား(၁) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ဒေသအလိုက် ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးသည့် သီးနှံရာသီကာလ

ပြည်နယ်/သီးနှံရာသီ	ပျိုးကြဲချိန်	ရွှေ့ပြောင်း စိုက်ပျိုးချိန်	ရိတ်သိမ်းချိန်
မဟာရဋ္ဌ နှင့် ဂူဂျရတ်			
(၁) မိုးကြိုသီးနှံ	မေ-ဇွန်	ဇူလိုင်-ဩဂုတ်	စက်တင်ဘာ-ဒီဇင်ဘာ
(၂) မိုးသီးနှံ	ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ	စက်တင်ဘာ-အောက်တိုဘာ	ဇန်နဝါရီ-မတ်
(၃) ဆောင်းသီးနှံ	အောက်တိုဘာ -နိုဝင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ - ဇန်နဝါရီ	ဧပြီ-မေ
တမိနာဒူ၊ ကာနာတကာနှင့် အန္တရာပရာဒေရှ်			
(၁) မိုးကြိုသီးနှံ	မတ်-ဧပြီ	ဧပြီ-မေ	ဇူလိုင်-ဩဂုတ်
(၂) မိုးသီးနှံ	မေ-ဇွန်	ဇူလိုင်-ဩဂုတ်	အောက်တိုဘာ -နိုဝင်ဘာ
(၃) ဆောင်းသီးနှံ	စက်တင်ဘာ-အောက်တိုဘာ	နိုဝင်ဘာ-ဒီဇင်ဘာ	မတ်-ဧပြီ
ရာဂျပ်စတန်၊ ဟာရီယာနာ၊ ပန်ဂျပ်၊ ဥတ္တပရာဒေရှ်နှင့် ဗီဟာ			
(၁) မိုးသီးနှံ	မေ-ဇွန်	ဇူလိုင်-ဩဂုတ်	နိုဝင်ဘာ-ဒီဇင်ဘာ
(၂) ဆောင်းသီးနှံ	အောက်တိုဘာ -နိုဝင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ - ဇန်နဝါရီ	မေ-ဇွန်
အနောက်ဘင်ဂေါနှင့် ဩရိသ			
(၁) မိုးသီးနှံ	ဇွန်-ဇူလိုင်	ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ	နိုဝင်ဘာ-ဒီဇင်ဘာ
(၂) မိုးနှောင်းသီးနှံ	ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ	အောက်တိုဘာ -ဒီဇင်ဘာ	ဖေဖော်ဝါရီ-မတ်
တောင်တန်းဒေသများ			
(၁) ဆောင်းသီးနှံ	စက်တင်ဘာ-အောက်တိုဘာ	အောက်တိုဘာ -နိုဝင်ဘာ	ဇွန်-ဇူလိုင်
(၂) နွေသီးနှံ	နိုဝင်ဘာ-ဒီဇင်ဘာ	ဖေဖော်ဝါရီ-မတ်	ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ

Source: www.agropedia.iitk.ac.in

ပြည်နယ်	ဇန်	ဖေ	မတ်	ဧ	မေ	ဇွန်	ဇူ	ဩ	စက်	အောက်	နို	ဒီ
မဟာရဋ္ဌ	∞	∞	∞			∞				∞		∞
ဂူဂျရတ်	∞		∞	∞	∞	∞				∞		
ဗီဟာ		∞		∞								
ကာနာတကာ	∞							∞	∞			
အန္တရာပရာဒေရှ်			∞			∞		∞				∞
မဒ္ဒရာပရာဒေရှ်				∞		∞	∞					
ရာဂျပ်စတန်			∞		∞	∞					∞	∞
ဟာရီယာနာ			∞		∞	∞					∞	∞
ဥတ္တပရာဒေရှ်		∞				∞					∞	∞
	∞	အထွက်နည်းသည့်ကာလ						အထွက်များသည့် ကာလ				

Source: APEDA Agri Exchange of India

ပုံ(၁) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ပြည်နယ်များအလိုက် ကြက်သွန်နီ ရိတ်သိမ်းထွက်ရှိမှု ပြက္ခဒိန်

ကြက်သွန်နီမျိုးကွဲများ

၃။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ရေမြေရာသီဥတု ကွဲပြားခြားနားမှုရှိသည့်အားလျော်စွာ မိုးသီးနှံ၊ ဆောင်းသီးနှံနှင့် နွေသီးနှံတို့အတွက် ပြည်နယ်များ၌ စိုက်ပျိုးသည့် ကြက်သွန်နီအမျိုးအစားများမှာ မျိုးကွဲပေါင်း ၃၀ ကျော်ရှိပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အရွယ်အစားပေါ်မူတည်လျက် လုံးကြီး၊ လုံးငယ်နှင့် အမွှာဟူ၍ အုပ်စု ၃ ခုခွဲခြားထားပြီး အိန္ဒိယအစိုးရက ပြည်နယ်အလိုက်စိုက်ပျိုးရန် သတ်မှတ်ထားသော အဓိကကြက်သွန်နီမျိုးများမှာ အောက်ပါဇယားအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၂) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ဒေသအလိုက် စိုက်ပျိုးသည့် ကြက်သွန်နီမျိုးကွဲများ

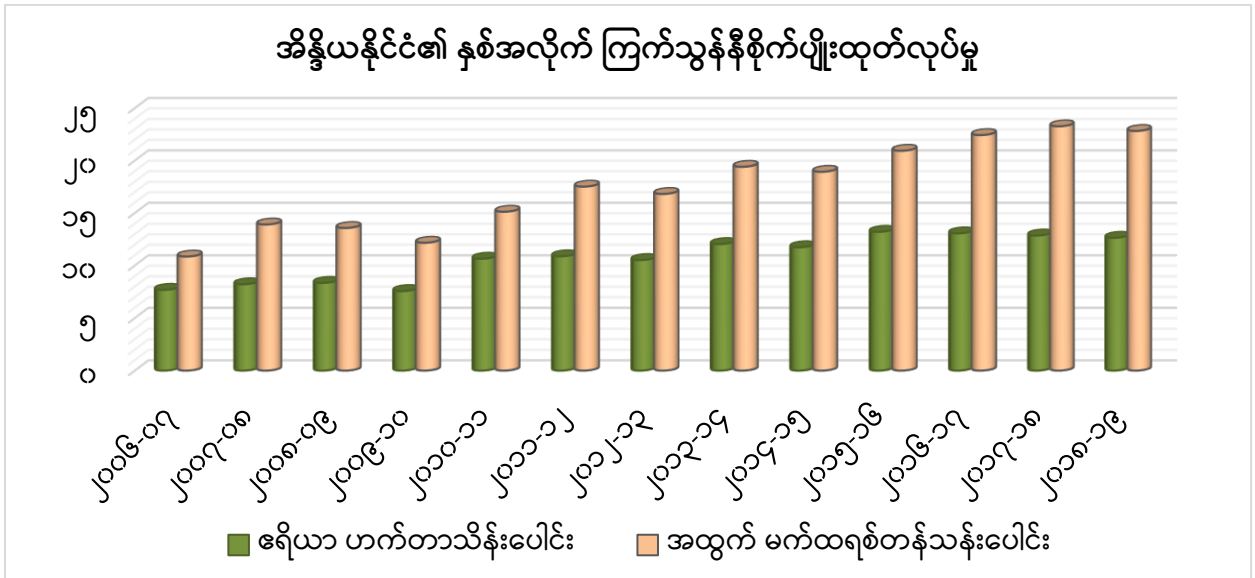
စဉ်	မျိုးကွဲအမည် / သီးနှံရာသီ	စိုက်ပျိုးသည့်ဒေသ	မှတ်ချက်
(က) လုံးကြီးအုပ်စု			
၁	Agrifound Dark Red မိုး		
၂	Agrifound Light Red ဆောင်း		
၃	Agrifound White မိုးနှောင်းနှင့် ဆောင်း	မဟာရဋ္ဌ၊ မဒ္ဒရာပရာဒေရှ်၊ ဂူဂျရတ်နှင့် ရာဂျပ်စတန်	
၄	NHRDF-Red ဆောင်း	အိန္ဒိယနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း၊ အလယ်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်း ဒေသများ	
၅	NHRDF-Red-2 ဆောင်း	ဒေလီ၊ ဥတ္တပရာဒေရှ်၊ ဟာရီယာနာနှင့် ဂူဂျရတ် မဟာရဋ္ဌ၊ ကာနာတကာနှင့် အန္တရာပရာဒေရှ်	
၆	NHRDF-Red-3 ဆောင်း	မဟာရဋ္ဌ၊ မဒ္ဒရာပရာဒေရှ်၊ ဂူဂျရတ်၊ ဒေလီ၊ ဥတ္တပရာဒေရှ်၊ ဗီဟာ၊ ပန့်ဂျပ် ဟာရီယာနာနှင့် ရာဂျပ်စတန်	
၇	NHRDF-Red-4 ဆောင်း	ဥတ္တပရာဒေရှ်၊ ဗီဟာ၊ အနောက်ဘင်ဂေါနှင့် အင်ဖာ	
၈	NHRDF Fursungi	ဒေလီ၊ ရာဂျပ်စတန်၊ ဟာရီယာနာ၊ ဂျမ္မူးနှင့် ကက်ရှ်မီးယား၊ ပန့်ဂျပ်၊ ဂူဂျရတ်နှင့် မဟာရဋ္ဌ	

(ခ) လုံးသေးအုပ်စု			
၉	Agrifound Rose	အန္တရာပရာဒေရှ်ပြည်နယ် ကဒ္ဒပဒေသ (ဆောင်း) နှင့် ကာနာတကာ	
(ဂ) အမွှာအုပ်စု			
၁၀	Agrifound Red မိုးနှင့် ဆောင်း	ကာနာတကာ၊ တမိနာဒူနှင့် ကီရာလာ	
၁၁	Advance Line - 883 မိုးကြိုနှင့် မိုး	အိန္ဒိယ တစ်နိုင်ငံလုံး	
၁၂	Advance Line - 863 မိုးနှင့် မိုးနှောင်း		

Source: National Horticultural Research and Development Foundation of India

စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေ

၄။ ကမ္ဘာ့ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု၏ ၂၀% ခန့်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ထွက်ရှိခြင်းဖြစ်ပြီး အိန္ဒိယ အမျိုးသားဥယျာဉ်ခြံမြေသီးနှံအဖွဲ့ (National Horticulture Board - NHB) ၏ စာရင်းများအရ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခုနှစ် သီးနှံရာသီကာလတွင် ဧရိယာ ဟက်တာ ၁၂.၆၃ သိန်း စိုက်ပျိုးမှုမှ အထွက်မက်ထရစ် တန်ချိန် ၂၂.၈၂ သန်း ရရှိခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ မဟာရာဇ္ဌ (Maharashtra)၊ မဒ္ဒရာပရာဒေရှ် (Madhya Pradesh) နှင့် ကာနာတကာ (Karnataka) ပြည်နယ်များတွင် အများဆုံး စိုက်ပျိုးပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး စိုက်ပျိုးထွက်ရှိမှုမာဏ၏ ၆၀% ကျော်ရှိသည်။ အိန္ဒိယ စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ စာရင်းများအရ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ သီးနှံရာသီကာလ၌ ၃၁.၃.၂၀၂၀ နေ့ အထိ ဆောင်းကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးနိုင်မှုမှာ ဟက်တာ ၉.၉ သိန်းခန့်ရှိပြီး ယခင်နှစ်ကာလတူထက် စိုက်ဧရိယာ ဟက်တာ ၂.၁ သိန်းပိုမိုခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ စိုက်ပျိုးရေး လုံလောက်စွာရရှိပြီး ပြည်တွင်း ဈေးကွက်၌ ဈေးနှုန်းခိုင်မာမှုရှိနေခြင်းက မဟာရာဇ္ဌ၊ မဒ္ဒရာပရာဒေရှ်နှင့် ဂူဂျရတ် ပြည်နယ်များတွင် တောင်သူများ၏ ကြက်သွန်နီစိုက်ပျိုးမှုကို မြှင့်တက်စေခဲ့ရာ ၂၀၁၉-၂၀ သီးနှံရာသီ၌ ကြက်သွန်နီ တန်ချိန် ၂၅.၁၄၆ သန်းထွက်ရှိမည်ဟု အစိုးရက ခန့်မှန်းထားသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နှစ်အလိုက် ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် အထွက်နှုန်းတို့ကို နောက်ဆက်တွဲ(က) ပါ ဇယားဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။

ပုံ(၂) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နှစ်အလိုက် ကြက်သွန်နီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု (Source: NHB, India)

ဇယား(၃) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ပြည်နယ်အလိုက် ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိမှု အခြေအနေ (တန်ချိန် ထောင်ပေါင်း)

စဉ်	ပြည်နယ်	၂၀၁၄-၁၅ မှ ၂၀၁၈-၁၉ ထိ ၅ နှစ်တာ ပျမ်းမျှ		၂၀၁၈-၁၉		၂၀၁၉-၂၀ (ခန့်မှန်း)	
		ထွက်ရှိမှု	ပါဝင်မှု %	ထွက်ရှိမှု	ပါဝင်မှု %	ထွက်ရှိမှု	ပါဝင်မှု %
၁	မဟာရဋ္ဌ	၇၁၀၅	၃၂.၇၈	၈၀၄၇	၃၅.၂၆	၁၀၄၃၉	၄၁.၅၁
၂	မဒ္ဒရာပရာဒေရှ်	၃၃၅၇	၁၅.၄၉	၃၆၇၂	၁၆.၀၉	၃၇၈၇	၁၅.၀၆
၃	ကာနာတကာ	၂၉၀၃	၁၃.၄၀	၂၅၅၈	၁၁.၂၁	၂၂၇၅	၉.၀၅
၄	ရာဂျပ်စတန်	၁၁၀၈	၅.၁၁	၉၉၇	၄.၃၇	၁၃၉၄	၅.၅၄
၅	ဂူဂျရတ်	၁၀၈၆	၅.၀၁	၁၁၁၁	၄.၈၇	၁၂၄၃	၄.၉၄
၆	ဗီဟာ	၁၂၅၉	၅.၈၁	၁၃၁၁	၅.၇၅	၁၁၅၈	၄.၆၁
၇	အန္တရာပရာဒေရှ်	၈၅၅	၃.၉၄	၉၈၁	၄.၃	၉၃၅	၃.၇၂
၈	ဟာရီယာနာ	၇၀၂	၃.၂၄	၇၈၀	၃.၄၂	၆၅၈	၂.၆၂
၉	ဥတ္တရာဒေရှ်	၄၂၉	၁.၉၈	၄၄၀	၁.၉၃	၄၄၄	၁.၇၇
၁၀	တမီနာဒူ	၃၉၉	၁.၈၄	၃၀၁	၁.၃၂	၄၃၆	၁.၇၃
၁၁	တဲလန်ဂါနာ	၃၇၇	၁.၇၄	၃၀၉	၁.၃၆	၁၆၈	၀.၆၇
၁၂	အခြားပြည်နယ်များ	၂၀၉၄	၉.၆၆	၂၃၁၁	၁၀.၁၃	၂၂၀၉	၈.၇၈
စုစုပေါင်း		၂၁၆၇၄	၁၀၀	၂၂၈၁၉	၁၀၀	၂၅၁၄၆	၁၀၀

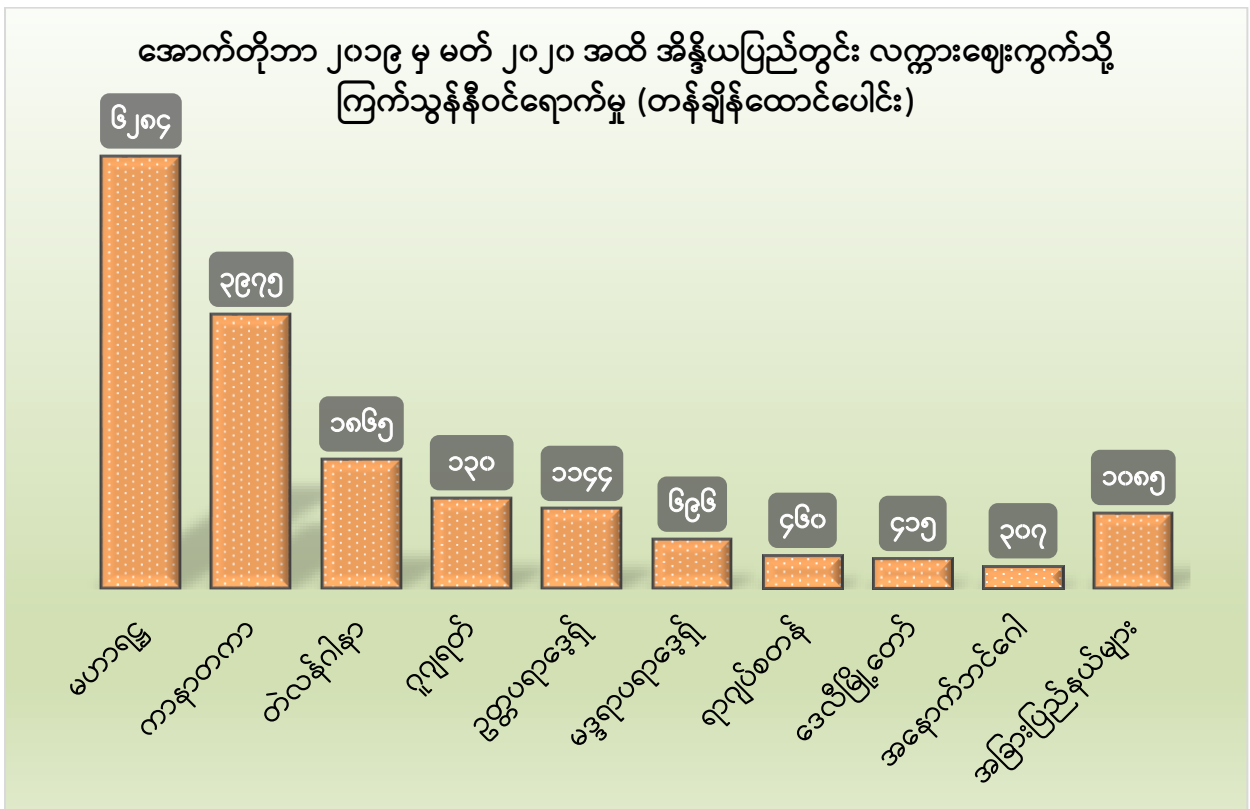
Source: Ministry of Agriculture & Farmers Welfare of India

ဇယား(၄) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၈-၁၉ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၉-၂၀ ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိမှု နှိုင်းယှဉ်ချက် တန်ချိန်သိန်း

စဉ်	သီးနှံရာသီ	၂၀၁၈-၁၉	၂၀၁၉-၂၀ (ခန့်မှန်း)
၁	မိုးသီးနှံ (Kharif)	၄၈.၄၁	၃၉.၀၀
၂	မိုးနှောင်းသီးနှံ (Late Kharif)	၂၁.၅၀	၁၅.၇၄
၃	ဆောင်းသီးနှံ (Rabi)	၁၅၈.၂၈	၁၉၆.၇၂
စုစုပေါင်း		၂၂၈.၁၉	၂၅၁.၄၆

ပြည်တွင်းဈေးကွက်အခြေအနေ

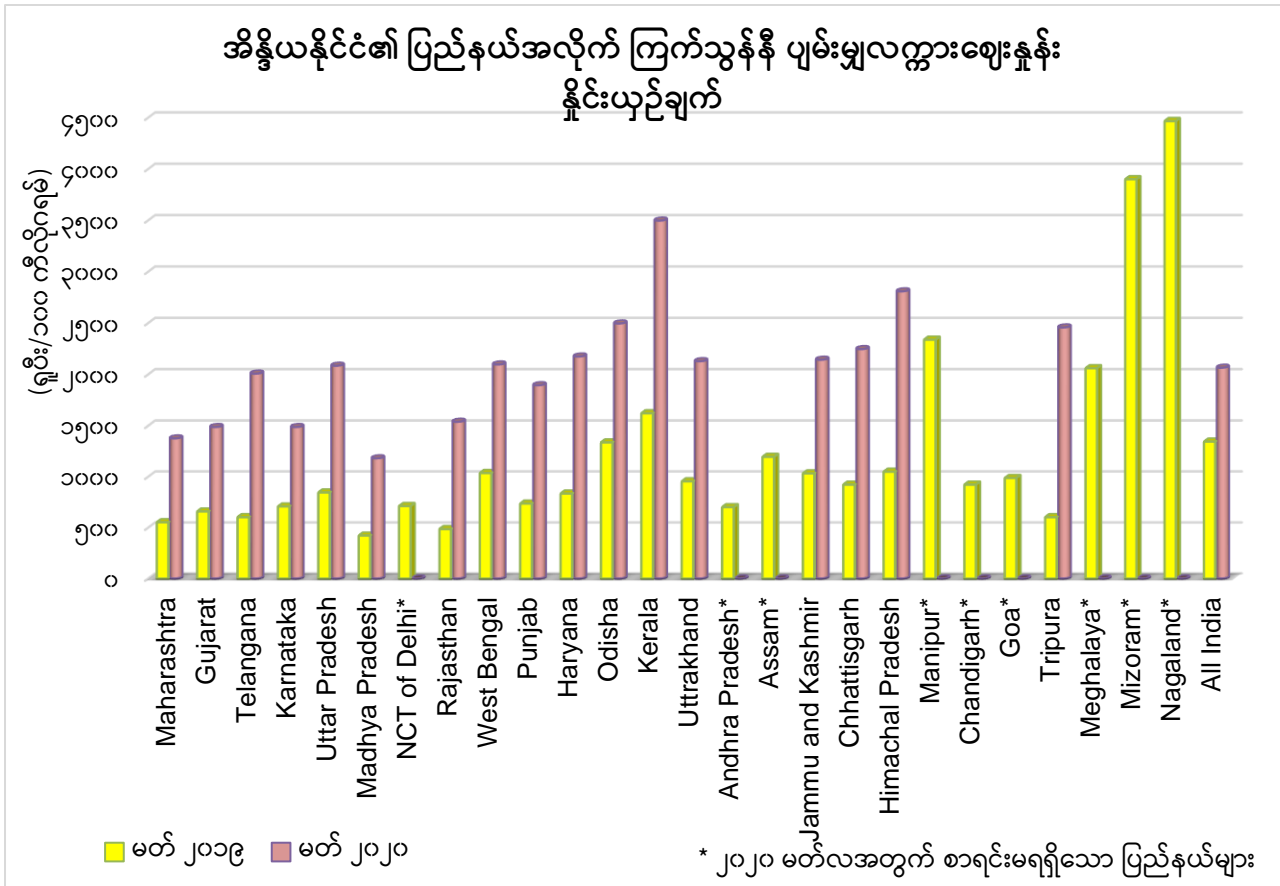
၅။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ကြက်သွန်နီ လက္ကားကုန်စည်ခိုင်ကြီးများမှာ အဓိကစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် ပြည်နယ်ဒေသများတွင်တည်ရှိပြီး ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ၎င်းကုန်စည်ခိုင်များမှ လူနေထူထပ်သည့် မြို့ကြီးများ၊ ပြည်ပတင်ပို့ရာ ဆိပ်ကမ်းများနှင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနည်းပါးသော ပြည်နယ်ဒေသများသို့ စီးဆင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၃) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုလမှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မတ်လအထိ လက္ကားဈေးကွက်သို့ ကြက်သွန်နီဝင်ရောက်မှု (Source: Ministry of Agriculture & Farmers Welfare of India)

၆။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (DACFW) ၏ အစီရင်ခံဖော်ပြချက်များအရ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မတ်လ အတွင်း ပြည်နယ်အသီးသီးရှိ လက္ခားဈေးကွက် ကုန်စည်ခိုင် များသို့ ကြက်သွန်နီဝင်ရောက်မှုမှာ တန်ချိန် ၁၇၅.၃ သိန်းခန့်ရှိပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၌ တန်ချိန် ၇၄ သိန်းကျော်နှင့် နိုဝင်ဘာလတွင် တန်ချိန် သိန်း ၆၀ ကျော် ဝင်ရောက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်၌ ကြက်သွန်နီဈေးနှုန်းမှာ နေရာဒေသနှင့် ဈေးကွက်အတွင်း ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအားတို့အပေါ်မူတည်လျက် ပြောင်းလဲမှုရှိပြီး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု နည်း ပါးသော နာဂလန်၊ မီဇိုရမ်၊ မဏိပူရ၊ မီဂါလာရာ စသည့် နိုင်ငံအရှေ့မြောက်ဒေသရှိ ဝေးလံသည့် ပြည်နယ်များတွင် ဈေးနှုန်း ပိုမိုမြင့်မားမှုရှိသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၉-၂၀ သီးနှံစိုက်ပျိုးရာသီ၌ ပြည်တွင်းလက္ခားဈေးကွက်များသို့ ကြက်သွန်နီဝင်ရောက်မှုနှင့် ပျမ်းမျှလက္ခားဈေးနှုန်းစာရင်း တို့ကို နောက်ဆက်တွဲ(ခ) ဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။

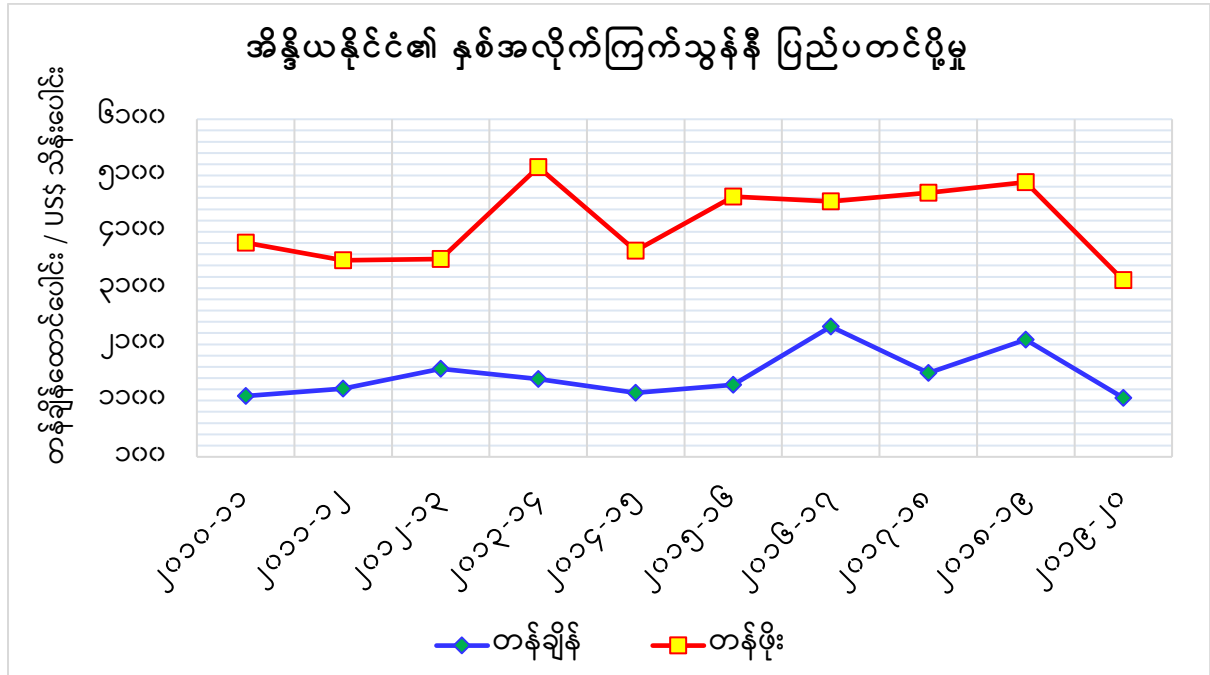
ပုံ(၄) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်အလိုက် မတ် ၂၀၁၉ လ နှင့် မတ် ၂၀၂၀ လရှိ ကြက်သွန်နီ ပျမ်းမျှ လက္ခားဈေးနှုန်း နှိုင်းယှဉ်ချက် (Source: Ministry of Agriculture & Farmers Welfare of India)

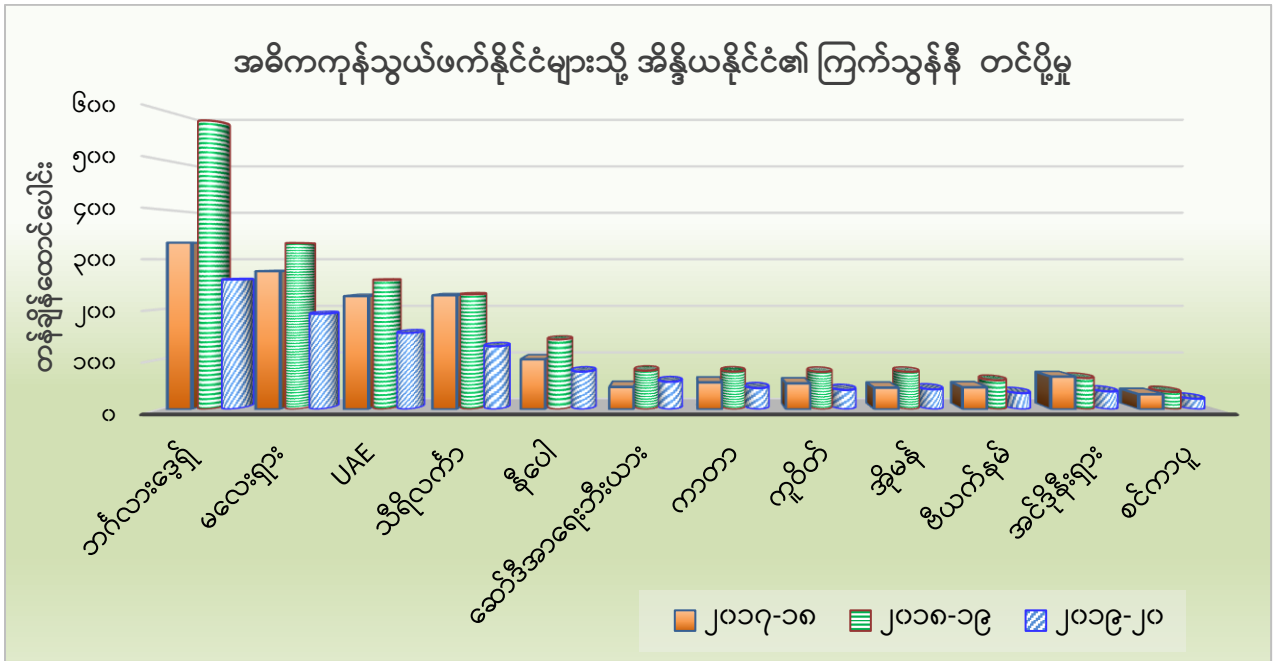

ပြည်ပသို့တင်ပို့မှု

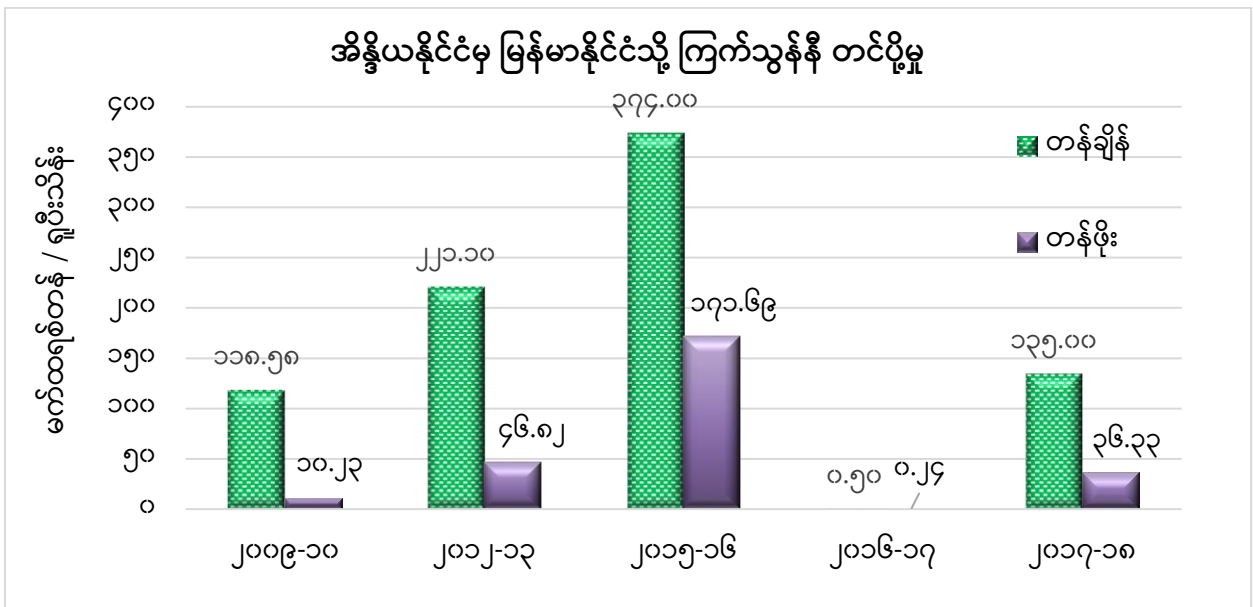
၈။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ပြည်တွင်းကြက်သွန်နီထုတ်လုပ်နိုင်မှုသည် စားသုံးမှုပမာဏထက် ပိုမိုသည့် အလျောက် နှစ်စဉ်ပြည်ပသို့တင်ပို့လျက်ရှိပါသည်။ အိန္ဒိယ၏ ကြက်သွန်နီ အဓိကတင်ပို့သည့် နိုင်ငံများမှာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ သီရိလင်္ကာ၊ နီပေါ၊ မော်လဒိုက် စသည့် တောင်အာရှဒေသတွင်းနိုင်ငံ များ၊ မလေးရှား၊ ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ စင်ကာပူ စသည့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် အရှေ့ အလယ်ပိုင်းဒေသရှိ အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု၊ ဆော်ဒီအာရေးဘီးယား၊ ကာတာ၊ ကူဝိတ်၊ အိုမန်၊ ဘာရိန်း စသည့်နိုင်ငံများဖြစ်ကြသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ လယ်ယာထွက်ကုန်တင်ပို့မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အာဏာပိုင် အဖွဲ့ (APEDA) ၏ Agri Exchange မှတ်တမ်းများအရ အိန္ဒိယမှ ကြက်သွန်နီတင်ပို့သော နိုင်ငံ ပေါင်း ၁၁၉ နိုင်ငံရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း အပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်း၊ အိန္ဒိယ၏ ကြက်သွန်နီ တင်ပို့မှုမှာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းကာလအတွင်း တန်ဖိုးအားဖြင့် ၂၀၁၃-၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၂၅ သန်းကျော် အများဆုံး တင်ပို့နိုင်ခဲ့ပြီး ကုန်ချိန်အားဖြင့် ၂၀၁၆-၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်၌ မက်ထရစ်တန် ၂၄.၁၅၇ သိန်းကျော် တင်ပို့ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ကြက်သွန်နီပြည်ပတင်ပို့မှုစာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ(ဂ) ဖြင့်တင်ပြထားပါသည်။

ပုံ(၆) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နှစ်အလိုက် ကြက်သွန်နီ တင်ပို့မှု (Source: APEDA of India)

ပုံ(၇) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အဓိကကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများသို့ ကြက်သွန်နီ တင်ပို့မှု (Source: APEDA of India)

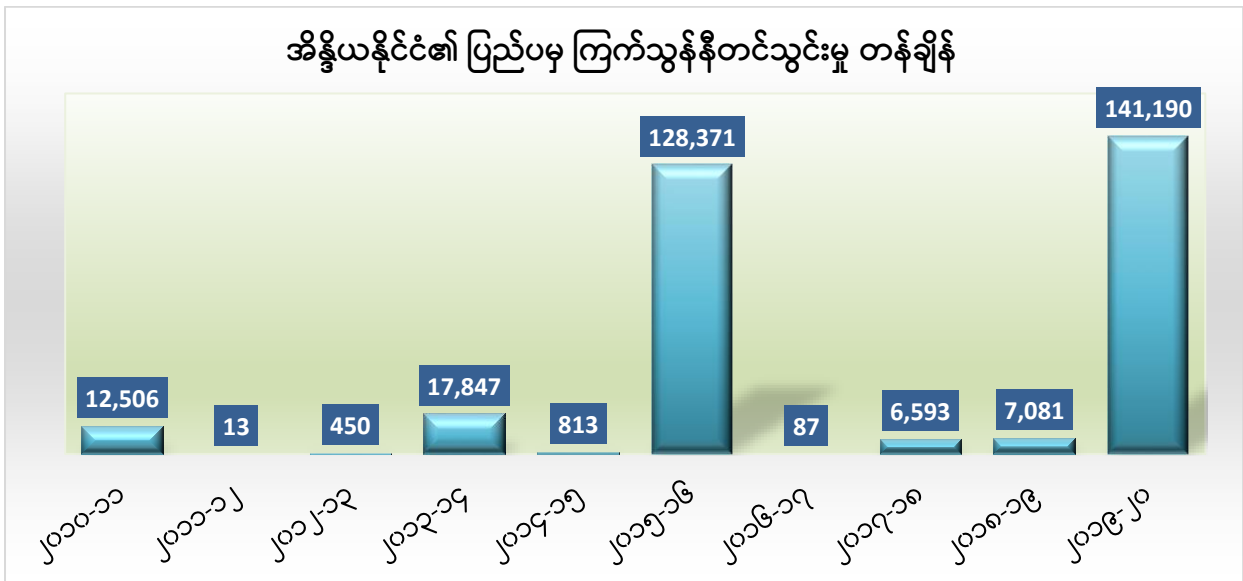

ပုံ(၈) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ကြက်သွန်နီ တင်ပို့မှု (Source: APEDA of India)

ပြည်ပမှတင်သွင်းမှု

၉။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ပိုလျှံမှုရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း နှစ်အလိုက်ရာသီဥတုကောင်းမွန်မှုနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှု အနေအထား အရ အဓိကစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် ဒေသများနှင့် အလှမ်းကွာဝေးသော ပြည်နယ်များ၌ စားသုံး

ရန်လိုအပ်ချက်အတွက် ပြည်ပမှ ကြက်သွန်နီကို တင်သွင်းမှုရှိပါသည်။ ပြည်တွင်းရှိ ထုတ်လုပ်သူ များအား အကာအကွယ်ပေးရန်နှင့် ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် အိန္ဒိယ အစိုးရသည် ကြက်သွန်နီတင်သွင်းမှုအပေါ် အကောက်ခွန် ၃၀% နှင့် ထပ်ဆောင်းအခွန် ၃% ကောက်ခံကြောင်း သိရှိရပါသည်။ အထူးအခွင့်အရေးပေးသည့် ဒေသများ (Preferential Areas) မှ တင်သွင်းခြင်းဖြစ်ပါက ၂၀% သွင်းကုန်အခွန် ကောက်ခံလျက်ရှိပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ကြက် သွန်နီ ဝယ်ယူတင်သွင်းသည့် အဓိကနိုင်ငံများမှာ အာဖဂန်နစ္စတန်၊ အီဂျစ်၊ တူရကီနှင့် တရုတ် နိုင်ငံများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အိန္ဒိယ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဦးစီးဌာန၏ စာရင်းများအရ ပြည်တွင်း ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်အရ ၂၀၁၅-၁၆ နှင့် ၂၀၁၉-၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်များတွင် ပြည်ပမှ ကြက်သွန်နီ တန်ချိန် ၁၂၈၃၇၁ တန်နှင့် ၁၄၁၁၉၀ တန် အသီးသီးတင်သွင်းခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ပုံ(၉) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပြည်ပမှ ကြက်သွန်နီ တင်သွင်းမှု (Source: Department of Commerce of India)

သုံးသပ်တင်ပြချက်

၁၀။ အိန္ဒိယ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနရှိ ကောက်ပဲသီးနှံနှင့် ရာသီဥတု စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး အဖွဲ့ (Crop Weather Watch Group) ၏ စာရင်းများအရ ၂၀၂၀-၂၁ မှတ်သုံ ရာသီကာလ၌ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့မှ သြဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့အထိ မိုးရွာသွန်းမှုအခြေအနေမှာ နိုင်ငံ အရှေ့မြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းကျွန်းဆွယ်ဒေသများ၌ ပုံမှန်မိုးရေချိန်ထက် ပိုမိုရရှိခဲ့ကြောင်း၊ နိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသ နှင့် အနောက်မြောက်ပိုင်းဒေသတို့မှာ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အောက် ၂% နှင့် ၂၁% အသီးသီး လျော့

နည်းနေဆဲဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မိုးလယ်ကာလ၌ နိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းရှိ အာသံ၊ ဗီဟာ၊ ဥတ္တပရာဒေရှ် နှင့် တောင်ပိုင်းရှိ ကီရာလာပြည်နယ်တို့တွင် မိုးရွာသွန်းမှု များပြား လျက် ရေကြီးမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါဒေသများမှာ ကြက်သွန်နီ အဓိကစိုက်ပျိုး မှုမရှိခြင်း၊ ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု များပြားသည့် နိုင်ငံအနောက်တောင်ပိုင်းဒေသများ၌ မိုးရေချိန် လုံလောက်စွာရရှိခြင်း တို့ကြောင့် သီးနှံရိတ်သိမ်းချိန်မတိုင်မီ မိုးနှောင်းကာလ ရာသီ ဥတု ကောင်းမွန်ပါက ၂၀၂၀-၂၁ ခုနှစ် ကြက်သွန်နီ မိုးသီးနှံစိုက်ပျိုးထွက်ရှိမှုမှာ ပုံမှန်အခြေအနေ ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ ၂၀၁၉-၂၀ ဆောင်းရာသီ၌ ကြက်သွန်နီစိုက်ပျိုးမှုမှာ ယခင်နှစ် စိုက်ဧက ထက် ၂၆.၉၂% ပိုမိုခဲ့ရာ အထွက်တန်ချိန် ၃၈.၄၄ သိန်းခန့် ပိုမိုရရှိမည်ဟု အိန္ဒိယအစိုးရက ခန့်မှန်းထားသည်။ ဆောင်းကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုမှ ကုန်စည်များမှာ ဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်နေဆဲဖြစ်ပြီး ပြည်တွင်းလက်လီဈေးကွက်တွင် ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်လျက် ရှိပါသည်။

နိဂုံး

၁၂။ ကြက်သွန်နီသည် ကာလကြာရှည်ခံခြင်းမရှိသည့် ရာသီသီးနှံဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ထုတ်လုပ်မှုမှ ပိုလျှံသည့်ပမာဏကို ပြည်ပသို့တင်ပို့လေ့ရှိသော်လည်း ပြည်တွင်း စားသုံးမှုပမာဏမှာ မြင့်မားသည့်အလျောက် အထွက်နှုန်းလျော့ကျမှုရှိသည့် စိုက်ပျိုးရာသီတွင် ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်အရ ကာလတိုအတွင်း ကုန်ချိန်ပမာဏ အများအပြားကို ပြည်ပမှ ပြန်လည် တင်သွင်းရမှုများ ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် ရေမြေရာသီဥတု ကောင်းများရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အိန္ဒိယ၏ ကြက်သွန်နီ ပြည်တွင်း/ပြည်ပဈေးကွက်နှင့် ထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေကို လေ့လာ၍ မိမိနိုင်ငံ၌ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို ချိန်ညှိဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နယ်နိမိတ်ထိစပ်လျက်ရှိသည့် ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်ရှိသော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက်ဒေသ နယ်မြေများအပါအဝင် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းခြင်းဖြင့် လယ်ယာပို့ကုန် ကဏ္ဍမှ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

(နေအေးလွင်)

စီးပွားရေးသံမှူး

မြန်မာသံရုံး၊ နယူးဒေလီမြို့

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်အလိုက် ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခုနှစ် ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု

စဉ်	ပြည်နယ်	ထွက်ရှိမှု (တန်ထောင်ပေါင်း)	ပါဝင်မှု ရာခိုင်နှုန်း (%)
၁	Maharashtra	၈,၈၅၄.၀၉	၃၈.၀၉
၂	Madhya Pradesh	၃,၇၀၁.၀၁	၁၅.၉၂
၃	Karnataka	၂,၉၈၆.၅၉	၁၂.၈၅
၄	Bihar	၁,၂၄၀.၅၉	၅.၃၄
၅	Rajasthan	၉၉၆.၇၃	၄.၂၉
၆	Andhra Pradesh	၉၁၅.၇၃	၃.၉၄
၇	Haryana	၇၀၁.၅	၃.၀၂
၈	West Bengal	၆၃၃.၆	၂.၇၃
၉	Gujarat	၅၄၆.၂	၂.၃၅
၁၀	Uttar Pradesh	၄၃၉.၆၄	၁.၈၉
၁၁	Chattisgarh	၄၂၁.၂၁	၁.၈၁
၁၂	Orissa	၃၇၉.၃၄	၁.၆၃
၁၃	Telangana	၃၂၆.၅၉	၁.၄
၁၄	Tamil Nadu	၃၀၁.၁၄	၁.၃
၁၅	Jharkhand	၂၈၉.၀၄	၁.၂၄
၁၆	Punjab	၂၁၄.၅၅	၀.၉၂
၁၇	Assam	၈၀.၃၇	၀.၃၅
၁၈	Jammu & Kashmir	၅၇.၉၆	၀.၂၅
၁၉	Himachal Pradesh	၅၂.၁၉	၀.၂၂
၂၀	Uttarakhand	၄၄.၀၉	၀.၁၉
၂၁	Sikkim	၃၅	၀.၁၅
၂၂	Mizoram	၇.၉၃	၀.၀၃
၂၃	Nagaland	၇.၂	၀.၀၃
၂၄	Manipur	၆.၈၄	၀.၀၃
၂၅	Meghalaya	၅.၀၆	၀.၀၂
၂၆	Tripura	၁.၀၅	၀
၂၇	Kerala	၀.၃၁	၀
	စုစုပေါင်း	၂၃,၂၄၅.၅၅	

Source: National Horticulture Board (NHB)

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နှစ်အလိုက် ကြက်သွန်နီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် အထွက်နှုန်း

ခုနှစ်	ဧရိယာ (ဟက်တာသိန်း)	အထွက် (မက်ထရစ်တန်သန်း)	အထွက်နှုန်း (မက်တန်/ဟက်တာ)
၂၀၀၆၀၇-	၇.၆၈၀	၁၀.၈၄၇	၁၄.၁၂
၂၀၀၇၀၈-	၈.၂၁၀	၁၃.၉၀၀	၁၆.၉၃
၂၀၀၈၀၉-	၈.၃၄၀	၁၃.၅၆၅	၁၆.၂၆
၂၀၀၉၁၀-	၇.၅၆၂	၁၂.၁၅၉	၁၆.၀၈
၂၀၁၀၁၁-	၁၀.၆၄၀	၁၅.၁၁၈	၁၄.၂၁
၂၀၁၁၁၂-	၁၀.၈၇၂	၁၇.၅၁၁	၁၆.၁၁
၂၀၁၂၁၃-	၁၀.၅၁၅	၁၆.၈၁၃	၁၅.၉၉
၂၀၁၃၁၄-	၁၂.၀၃၆	၁၉.၄၀၂	၁၆.၁၂
၂၀၁၄၁၅-	၁၁.၇၃၃	၁၈.၉၂၇	၁၆.၁၃
၂၀၁၅၁၆-	၁၃.၂၀၀	၂၀.၉၃၁	၁၅.၈၆
၂၀၁၆၁၇-	၁၃.၀၅၆	၂၂.၄၂၇	၁၇.၁၈
၂၀၁၇၁၈-	၁၂.၈၅၀	၂၃.၂၆၂	၁၈.၁၀
၂၀၁၈၁၉-	၁၂.၆၃၀	၂၂.၈၁၉	၁၈.၀၇

Source: National Horticulture Board (NHB)

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၉-၂၀ သီးနှံစိုက်ပျိုးရာသီ၌ ပြည်တွင်းလက်ကားဈေးကွက်များသို့ ကြက်သွန်နီဝင်ရောက်မှု တန်ချိန်

စဉ်	ပြည်နယ်	ဇူ ၂၀၁၉	ဩ ၂၀၁၉	စက် ၂၀၁၉	အောက် ၂၀၁၉	နို ၂၀၁၉	ဒီ ၂၀၁၉	ဇန် ၂၀၂၀	ဖေ ၂၀၂၀	မတ် ၂၀၂၀	ပေါင်း
၁	Andhra Pradesh	၃	၁၄	၂၇	၉၇၄၄၈	၁၇၅၆	၂၇၃၂	၂၃၀၇	၁၇၂၀	၃၈၆၇	၁၀၉၈၇၃
၂	Assam	၅	၅	၆	၃၁၆၄၂	၃၉၉၀၅	၁၉၃၆	၃၂၇၅	၄၀၁၈	၃၂၃၃	၈၄၀၂၅
၃	Bihar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	၀
၄	Chandigarh	၃	၃	၂	၂၆၄၆၁	၂၁၀၀	၂၁၉၄	၂၅၈၄	၁၇၅၅	၁၁၂	၃၅၂၁၂
၅	Chhattisgarh	၃	၃	၂	၁၇၄၅၅	၁၅၂၆၂	၁၈၂၁	၁၉၆၀	၁၉၄၃	၁၅၇၀	၄၀၀၁၇
၆	Goa	၀	၀	၀	၃၄၄	၄၅၅	၅၃	၁၀၃	၁၂၀	၉၆	၁၁၇၂
၇	Gujarat	၅၇	၆၈	၁၀၃	၆၄၉၇၉၂	၂၂၈၂၉၃	၉၃၁၁၂	၁၀၃၄၇၁	၁၁၂၆၉၁	၁၁၂၆၇၂	၁၃၀၀၂၅၈
၈	Haryana	၁၂	၉	၉	၆၀၁၃၅	၂၆၂၇၂	၅၆၆၄	၇၅၂၆	၉၅၁၈	၁၁၈၇၁	၁၂၁၀၁၇
၉	Himachal Pradesh	၁	၁	၁	၈၅၅	၄၉၉၀	၅၈၄	၆၂၀	၆၃၃	၅၂၄	၁၆၂၁၂
၁၀	J&K	၇	၁	၁၅	၄၃၉၄၅	၂၃၂၄	၃၂၄၉	၃၀၈၂	၁၄၁၂	၂၄၀၃	၅၆၄၃၇
၁၁	Jharkhand	၀	၀	၀	၈၁၅	၂၄၅	-	-	-	-	၁၀၆၀
၁၂	Kanataka	၅၀	၇၁	၈၂	၁၈၆၃၇၂၀	၁၈၁၄၀၆၀	၇၂၇၉၇	၇၁၃၆၉	၇၄၃၄၄	၇၈၆၁၉	၃၉၇၅၁၁၁
၁၃	Kerala	၈	၇	၆	၆၈၄၃၉	၄၉၃၅၇	၄၉၃၈	၆၄၂၁	၆၅၄၈	၅၈၃၈	၁၄၁၅၆၂
၁၄	Madhya Pradesh	၁၃၁	၉၆	၄၉	၃၁၈၇၃၃	၂၂၀၃၆၂	၄၃၆၂၃	၄၉၁၉၇	၃၀၄၅၉	၃၃၁၆၃	၆၉၅၈၁၃
၁၅	Maharashtra	၄၉၈	၄၇၆	၃၆၁	၂၂၅၁၃၅၀	၂၀၇၁၁၁၀	၃၄၁၇၉၀	၅၆၆၅၇၅	၆၃၃၉၀၁	၄၁၉၅၃၉	၆၂၈၅၆၀၁
၁၆	Manipur	၀	၀	၀	၁၉၄၄	၁၉၆၄	၁၄၅	၁၈၈	၂၀၇	၁၃၆	၄၅၈၅
၁၇	Meghalaya	၀	၀	၀	၃၁၄	၂၉၅	၆	၂၄	၂၃	၂၂	၆၈၅
၁၈	Mizoram	၀	၀	၀	-	၁၄	၁	-	၂	၃	၁၉
၁၉	Nagaland	၀	၀	၀	-	၁၄	-	၁	၁	၂	၁၉
၂၀	NCT of Delhi	၂၉	၃၃	၂၆	၂၃၇၀၂၆	၉၄၈၈၂	၂၃၁၅၃	၂၂၄၈၀	၁၆၄၅၅	၂၀၆၈၆	၄၁၄၇၇၁
၂၁	Odisha	၈	၁၀	၁၁	၉၃၄၂၇	၅၆၉၆၉	၆၅၉၂	၉၀၃၁	၁၀၂၃၆	၇၉၄၄	၁၈၄၂၂၉
၂၂	Punjab	၁၇	၁၅	၁၃	၁၂၄၀၄၃	၆၄၂၃၀	၇၃၆၅	၉၇၅၃	၁၂၁၉၃	၁၂၄၇၃	၂၃၀၁၀၂

၂၃	Rajasthan	၂၀	၁၂	၁၃	၁၈၆၉၄၆	၁၉၀၅၉၈	၃၆၁၃၀	၁၄၆၁၃	၁၅၃၂၂	၁၆၁၂၁	၄၅၉၇၇၄
၂၄	Tamil Nadu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	၀
၂၅	Telangana	၁၅၉	၁၀၄	၇၉	၆၇၄၂၉၁	၆၅၁၆၃၆	၁၃၆၁၂၅	၁၅၁၀၁၅	၁၆၁၉၅၅	၉၀၀၄၃	၁၈၆၅၄၀၈
၂၆	Tripura	၀	၀	၀	၅၃၂	၅၀၀	၄၂	၅၁	၈၀	၇၅	၁၂၇၉
၂၇	Uttar Pradesh	၇၄	၆၉	၅၅	၅၀၃၃၆၆	၄၁၁၀၀၁	၃၆၈၁၅	၅၉၇၁၈	၇၄၁၆၇	၅၈၇၃၃	၁၁၄၃၉၉၈
၂၈	Uttrakhand	၅	၅	၄	၃၂၇၈၃	၉၇၇၈	၂၂၄၃	၃၆၈၅	၄၀၁၈	၅၁၉၉	၅၇၇၁၉
၂၉	West Bengal	၂၀	၁၇	၁၆	၁၄၈၇၀၇	၉၉၂၇၄	၁၂၀၃၁	၁၅၃၇၉	၁၆၃၁၇	၁၅၆၇၅	၃၀၇၄၃၅
	All India Total	၁၁၁၁	၁၀၁၈	၈၈၁	၇၄၄၂၅၁၇	၆၀၅၇၆၄၆	၈၃၅၁၃၈	၁၁၀၄၄၂၇	၁၁၉၀၀၃၇	၉၀၀၆၁၉	၁၇၅၃၃၃၉၃

Source: Ministry of Agriculture & Farmers Welfare of India

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းဈေးကွက်ရှိ ကြက်သွန်နီ ပျမ်းမျှလက်ကားဈေးနှုန်းစာရင်း (ရူပီး/၁၀၀ ကီလိုဂရမ်)

စဉ်	ပြည်နယ်	ဇူ ၂၀၁၉	ဩ ၂၀၁၉	စက် ၂၀၁၉	အောက် ၂၀၁၉	နို ၂၀၁၉	ဒီ ၂၀၁၉	ဇန် ၂၀၂၀	ဖေ ၂၀၂၀	မတ် ၂၀၂၀
၁	Andhra Pradesh	၁၆၀၁	၂၂၄၂	၂၄၅၇	၂၃၉၁	၃၁၇၈	-	၃၁၁၈	၁၈၄၅	-
၂	Assam	၂၁၁၈	၂၄၄၈	၃၇၅၈	၄၁၆၃	၅၇၃၄	၅၇၁၆	-	-	-
၃	Bihar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၄	Chandigarh	၁၀၈၃	၁၅၄၁	၂၂၇၆	၂၉၅၅	၃၁၆၃	-	-	-	-
၅	Chhattisgarh	၁၅၆၄	၁၇၈၈	-	၃၂၄၈	၃၃၆၄	၃၁၈၁	၄၁၀၄	၂၂၇၇	၂၂၄၆
၆	Goa	၁၂၂၂	၁၇၇၅	၁၉၉၀	၂၁၉၄	၂၈၃၃	-	၅၀၆၆	၂၆၅၂	-
၇	Gujarat	၁၁၁၁	၁၄၆၅	၂၀၃၀	၂၇၃၆	၃၇၆၀	၆၂၇၆	၂၇၇၆	၁၇၄၈	၁၄၈၇
၈	Haryana	၁၃၄၀	၁၆၂၀	၂၈၂၅	၃၃၉၇	၄၀၄၅	၄၁၈၆	၄၃၅၃	၂၆၉၈	၂၁၇၃
၉	Himachal Pradesh	၁၈၈၁	၂၃၀၆	၃၆၃၈	၄၀၅၈	၅၆၇၃	၈၆၈၇	၄၉၂၄	၃၀၄၉	၂၈၀၈
၁၀	J&K	၁၇၄၄	၁၇၇၇	၃၀၆၆	၃၇၄၅	၅၇၇၇	-	၄၅၀၀	၂၄၉၇	၂၁၄၂
၁၁	Jharkhand	၂၁၈၃	၂၃၅၂	၄၂၀၄	၄၂၁၂	၅၉၀၀	-	-	-	-

၁၂	Kanataka	၂၀၆၇	၁၇၄၂	၂၇၆၂	၂၃၃၀	၃၈၈၅	၇၆၄၀	၃၂၆၀	၁၈၃၆	၁၄၈၇
၁၃	Kerala	၂၈၉၁	၃၂၇၁	၃၉၇၄	၄၄၁၂	၇၂၂၈	၁၁၄၁၀	၇၁၀၈	၃၅၃၁	၃၄၉၇
၁၄	Madhya Pradesh	၈၁၉	၁၁၆၆	၁၈၇၃	၂၃၆၉	၃၀၇၃	၂၇၇၀	၂၈၈၆	၁၆၆၀	၁၁၈၀
၁၅	Maharashtra	၁၁၉၈	၁၈၀၂	၂၈၉၉	၂၇၂၈	၄၃၃၃	၅၃၁၆	၂၉၇၈	၁၇၁၄	၁၃၇၅
၁၆	Manipur	၂၈၇၉	၃၀၂၇	၃၇၅၁	၅၀၂၇	၆၈၂၄	၇၇၁၀	-	-	-
၁၇	Meghalaya	၂၅၀၂	၃၁၂၁	၄၀၁၉	၅၁၂၆	၆၆၀၄	၈၅၀၀	-	-	-
၁၈	Mizoram	၂၉၀၀	၄၄၂၉	၄၃၆၀	-	၆၂၀၄	-	-	-	-
၁၉	Nagaland	၇၂၀၀	၈၂၁၇	၃၆၀၀	-	၆၉၆၇	-	၇၅၀၀	၇၅၀၀	-
၂၀	NCT of Delhi	၁၁၇၄	၁၆၆၃	၂၈၃၉	၃၀၉၂	၄၃၂၉	-	၃၈၃၆	၁၉၃၉	-
၂၁	Odisha	၂၀၁၂	၂၃၇၆	၃၄၆၈	၄၁၁၄	၅၅၅၈	၄၆၀၃	၄၉၄၂	၂၉၂၄	၂၄၉၅
၂၂	Punjab	၁၁၈၉	၁၄၇၈	၂၃၁၀	၂၇၄၀	၃၈၅၂	၆၂၉၄	၃၄၁၄	၂၁၃၂	၁၈၉၄
၂၃	Rajasthan	၁၁၀၇	၁၄၀၈	၂၄၈၀	၂၇၉၆	၃၃၈၆	၆၈၇၄	၃၅၇၄	၂၁၃၄	၁၅၃၈
၂၄	Tamil Nadu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၂၅	Telangana	၁၀၆၆	၁၅၃၅	၁၈၅၈	၂၁၆၄	၃၆၈၃	၂၈၆၁	၃၆၁၆	၂၂၃၂	၂၀၀၇
၂၆	Tripura	၂၄၉၄	၂၇၆၄	၄၂၉၈	၅၄၀၇	၆၅၇၃	၁၀၄၇၅	၆၄၃၁	၃၇၇၁	၂၄၅၆
၂၇	Uttar Pradesh	၁၂၉၇	၁၅၈၅	၂၅၃၀	၃၃၇၂	၃၉၂၉	၄၇၁၀	၄၃၁၄	၂၆၇၀	၂၀၈၄
၂၈	Uttrakhand	၁၀၉၅	၁၄၀၇	၂၀၉၂	၂၇၄၀	၃၄၈၄	၃၇၅၂	၄၀၂၆	၂၂၂၄	၂၁၂၈
၂၉	West Bengal	၁၇၉၆	၂၁၆၁	၃၄၅၃	၄၁၂၉	၅၁၈၂	၇၆၉၂	၄၇၉၈	၂၈၂၇	၂၀၉၆
	ပျမ်းမျှလက္ခဏာချမ်းသာမှု	၁၉၀၉	၂၂၃၁	၂၉၂၂	၂၆၉၈	၄၀၅၄	၆၂၄၅	၄၃၅၈	၂၆၆၀	၂၀၆၄

Source: Ministry of Agriculture & Farmers Welfare of India

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ကြက်သွန်နီပြည်ပတင်ပို့မှုစာရင်း

စဉ်	နိုင်ငံ	၂၀၁၇-၁၈		၂၀၁၈-၁၉		၂၀၁၉-၂၀		၂၀၁၉-၂၀ ခုနှစ် တင်ပို့မှု ပါဝင်သည့် %
		တန်ချိန်	US\$ သန်း	တန်ချိန်	US\$ သန်း	တန်ချိန်	US\$ သန်း	
၁	Bangladesh	၃၃၃၁၆၅	၉၃.၀၇	၅၇၈၁၂	၁၅၂.၈၂	၂၅၉၃၇၀	၇၇.၁၅	၂၃.၇၁
၂	Malaysia	၂၇၆၁၆၂	၉၁.၃၆	၃၃၂၄၅၁	၇၄.၁၆	၁၉၀၆၉၄	၆၀.၇၁	၁၈.၇၁
၃	U Arab Emts	၂၂၆၂၄၈	၆၄.၄၆	၂၅၈၄၉၂	၅၃.၄၉	၁၅၂၅၃၀	၄၁.၃၉	၁၂.၈၀
၄	Sri Lanka	၂၂၇၉၆၅	၈၆.၉၉	၂၂၉၇၁၂	၅၁.၅၅	၁၂၅၇၅၇	၄၀.၈၉	၁၂.၆၄
၅	Nepal	၁၀၀၁၅၁	၂၂.၂၉	၁၃၉၄၉၅	၂၁.၀၂	၇၅၁၉၁	၁၃.၁၈	၄.၀၇
၆	Saudi Arab	၄၄၈၂၅	၈.၇၇	၇၇၀၄၅	၁၆.၃၃	၅၄၈၆၄	၁၂.၈၄	၃.၉၈
၇	Qatar	၅၃၉၄၂	၁၆.၀၄	၇၅၂၉၃	၁၅.၄၂	၄၂၃၀၂	၁၁.၃၇	၃.၄၉
၈	Kuwait	၅၂၀၈၂	၁၁.၅၃	၇၄၇၁၅	၁၅.၇၅	၃၈၆၄၂	၉.၈၄	၃.၀၄
၉	Oman	၄၃၃၃၉	၉.၈၆	၇၄၇၃၉	၁၅.၂၁	၃၉၇၃၇	၉.၅၂	၂.၉၅
၁၀	Vietnam	၄၄၀၅၆	၁၁.၅၅	၅၇၈၁၂	၁၀.၉၆	၃၂၂၉၂	၈.၉၆	၂.၇၄
၁၁	Indonesia	၆၅၄၇၈	၁၇.၂၃	၆၂၂၇၃	၁၃.၆၃	၃၅၅၈၈	၆.၉၆	၂.၁၄
၁၂	Singapore	၃၀၁၉၆	၉.၈၄	၃၄၅၈၃	၇.၈၂	၂၀၉၁၆	၆.၇၅	၂.၀၇
၁၃	Baharain	၂၂၃၅၆	၅.၃၂	၂၈၃၀၁	၅.၉၀	၁၅၇၅၅	၄.၀၇	၁.၂၅
၁၄	Maldives	၁၀၂၆၀	၄.၅၉	၁၁၂၁၇	၃.၁၀	၈၉၆၆	၄.၀၀	၁.၂၃
၁၅	Iraq	၂၄၄၅	၀.၄၃	၁၂၅၇၃	၂.၂၁	၁၂၉၂၈	၂.၈၅	၀.၉၀
၁၆	Thailand	၁၆၅၁	၀.၄၇	၂၂၉၈၅	၄.၂၈	၁၀၆၈၄	၂.၇၅	၀.၈၇
၁၇	Mauritius	၉၇၄၄	၃.၇၆	၁၄၀၅၆	၄.၄၂	၇၉၈၀	၂.၅၈	၀.၈၀
၁၈	U K	၄၃၄၀	၁.၉၈	၇၀၂၅	၂.၃၁	၄၁၈၇	၁.၃၈	၀.၄၂
၁၉	Brunei	၂၈၉၃	၁.၆၃	၃၆၁၉	၁.၂၄	၂၅၀၀	၁.၂၂	၀.၃၈
၂၀	Italy	၂၉၆၁	၀.၉၅	၅၆၁၀	၁.၅၉	၂၈၃၉	၁.၀၀	၀.၃၂

၂၁	Reunion	၅၃၇၇	၁.၈၂	၆၂၂၀	၁.၆၈	၂၈၈၇	၀.၈၈	၀.၂၇
၂၂	Russia	၄၃၉၈	၁.၃၁	၄၃၈၀	၁.၄၃	၂၂၈၁	၀.၇၆	၀.၂၄
၂၃	Greece	၁၀၈	၀.၀၁	၁၄၂၆၀	၃.၉၃	၂၅၁၆	၀.၆၅	၀.၂၁
၂၄	Netherland	၄၄၉	၀.၁၆	၂၈၃၆	၀.၈၈	၉၂၉	၀.၂၉	၀.၀၉
၂၅	Seychelles	၁၀၃၉	၀.၂၈	၁၈၂၇	၀.၅၂	၈၉၆	၀.၂၆	၀.၀၈
၂၆	Spain	၆၉၇	၀.၂၀	၁၇၅၆	၀.၅၂	၇၄၅	၀.၂၂	၀.၀၇
၂၇	Comoros	၇၅၇	၀.၂၂	၆၄၀	၀.၁၇	၅၉၄	၀.၁၈	၀.၀၅
၂၈	Slovenia	၀	၀.၀၀	၆၄၆	၀.၂၅	၄၄၇	၀.၁၆	၀.၀၅
၂၉	U S A	၁၆၀	၀.၀၅	၂၁၈	၀.၀၉	၃၃၉	၀.၁၂	၀.၀၄
၃၀	Canada	၂၆၈	၀.၂၀	၂၂၁	၀.၁၇	၁၄၅	၀.၁၁	၀.၀၃
၃၁	Gabon	၀	၀.၀၀	၆၆၂	၀.၂၃	၂၂၅	၀.၁၀	၀.၀၃
၃၂	Somalia	၈၉၈	၀.၂၃	၇၅၄	၀.၁၆	၄၈၇	၀.၁၀	၀.၀၃
၃၃	Romania	၈၇	၀.၀၂	၄၅၄	၀.၀၉	၃၉၅	၀.၀၈	၀.၀၃
၃၄	France	၄၈၈	၀.၁၄	၅၈၀	၀.၁၇	၃၀၄	၀.၀၈	၀.၀၂
၃၅	China	၄၈၈၄	၁.၃၃	၆၅၈၇	၁.၂၅	၃၄၂	၀.၀၇	၀.၀၂
၃၆	Hong Kong	၁၁၀	၀.၀၆	၈၁၅	၀.၂၁	၁၃၉	၀.၀၆	၀.၀၂
၃၇	Timor-Leste	၁၅၆	၀.၀၄	၁၁၂	၀.၀၂	၃၃၁	၀.၀၅	၀.၀၂
၃၈	Kenya	၅၁၆	၀.၁၂	၃၇၀	၀.၀၉	၂၀၃	၀.၀၅	၀.၀၂
၃၉	Turkey	၂	၀.၀၀	၁၄၅	၀.၀၂	၂၀၁	၀.၀၄	၀.၀၁
၄၀	Taiwan	၁၄၀	၀.၀၅	၁၁၂	၀.၀၂	၈၄	၀.၀၄	၀.၀၁
၄၁	Liberia	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၁၁၄	၀.၀၃	၀.၀၁
၄၂	Germany	၇၈	၀.၀၅	၈၅	၀.၀၅	၃၆	၀.၀၃	၀.၀၁
၄၃	Sierra Leone	၀	၀.၀၀	၅၈	၀.၀၃	၈၇	၀.၀၂	၀.၀၁
၄၄	Tanzania	၂၅၇	၀.၀၆	၁၄၅	၀.၀၃	၅၈	၀.၀၂	၀.၀၁
၄၅	Poland	၀	၀.၀၀	၆၁	၀.၀၁	၇၆	၀.၀၂	၀.၀၁

၄၆	Australia	၁၀၄	၀.၀၄	၃၄	၀.၀၂	၂၀	၀.၀၁	၀.၀၀
၄၇	Serbia	၀	၀.၀၀	၁၃၆	၀.၀၄	၅၄	၀.၀၁	၀.၀၀
၄၈	Malta	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၅၄	၀.၀၁	၀.၀၀
၄၉	Switzerland	၁၃	၀.၀၁	၂၂	၀.၀၁	၁၀	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၀	Belarus	၀	၀.၀၀	၅၆	၀.၀၂	၂၈	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၁	Lebanon	၂၆၁	၀.၁၃	၃၄၅	၀.၁၀	၂၈	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၂	Malawi	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၁၀	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၃	South Sudan	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၂၇	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၄	Iran	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၈၇	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၅	Sweden	၃	၀.၀၀	၁၄	၀.၀၁	၂၉	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၆	Senegal	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၂၉	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၇	Libya	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၂၉	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၈	Guinea	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၂၉	၀.၀၁	၀.၀၀
၅၉	Norway	၃	၀.၀၀	၁၆	၀.၀၁	၈	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၀	Japan	၈	၀.၀၁	၆	၀.၀၀	၄	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၁	Ireland	၂	၀.၀၀	၁၀	၀.၀၁	၅	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၂	New Zealand	၁၅	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၆	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၃	Ghana	၀	၀.၀၀	၂၅၅	၀.၀၄	၁၄	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၄	Belgium	၀	၀.၀၀	၂၈	၀.၀၁	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၅	Egypt	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၆	South Africa	၀	၀.၀၀	၂၉	၀.၀၁	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၇	Algeria	၃၀	၀.၀၃	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၈	Austria	၀	၀.၀၀	၂၄	၀.၀၁	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၆၉	Benin	၀	၀.၀၀	၅၈	၀.၀၂	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၇၀	Bhutan	၁	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀

၇၁	Brazil	၆၇၄	၀.၅၅	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၇၂	Cameroon	၅၆	၀.၀၁	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၇၃	Chile	၀	၀.၀၀	၈	၀.၀၁	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၇၄	Cote D Ivoire	၂၅	၀.၀၀	၁၆၆	၀.၀၅	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၇၅	Czech Republic	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၇၆	Denmark	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၇၇	Djibouti	၀	၀.၀၀	၂၉	၀.၀၁	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၇၈	Israel	၀	၀.၀၀	၈၇	၀.၀၃	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၇၉	Jordan	၀	၀.၀၀	၃	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၀	Lao PDR	၅၇	၀.၀၃	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၁	Latvia	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၂	Madagascar	၀	၀.၀၀	၁၄၅	၀.၀၂	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၃	Morocco	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၄	Myanmar	၁၃၅	၀.၀၆	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၅	Pakistan	၂	၀.၀၁	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၆	Panama	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၇	Philippines	၁၂၃၇၈	၉.၉၃	၃၇၃၇၆	၁၂.၂၉	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၈	Solomon Islands	၀	၀.၀၀	၁၆	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၈၉	Sudan	၂၈	၀.၀၁	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၉၀	Togo	၀	၀.၀၀	၂၉	၀.၀၂	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၉၁	United States	၅၈	၀.၀၁	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
၉၂	Zambia	၁	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀	၀.၀၀	၀.၀၀
	စုစုပေါင်း	၁၅၈၈၉၈၆	၄၇၉.၃၀	၂၁၈၂၉၄၄	၄၉၇.၉၇	၁၁၄၉၀၅၄	၃၂၃.၉၆	

Source: APEDA of India

